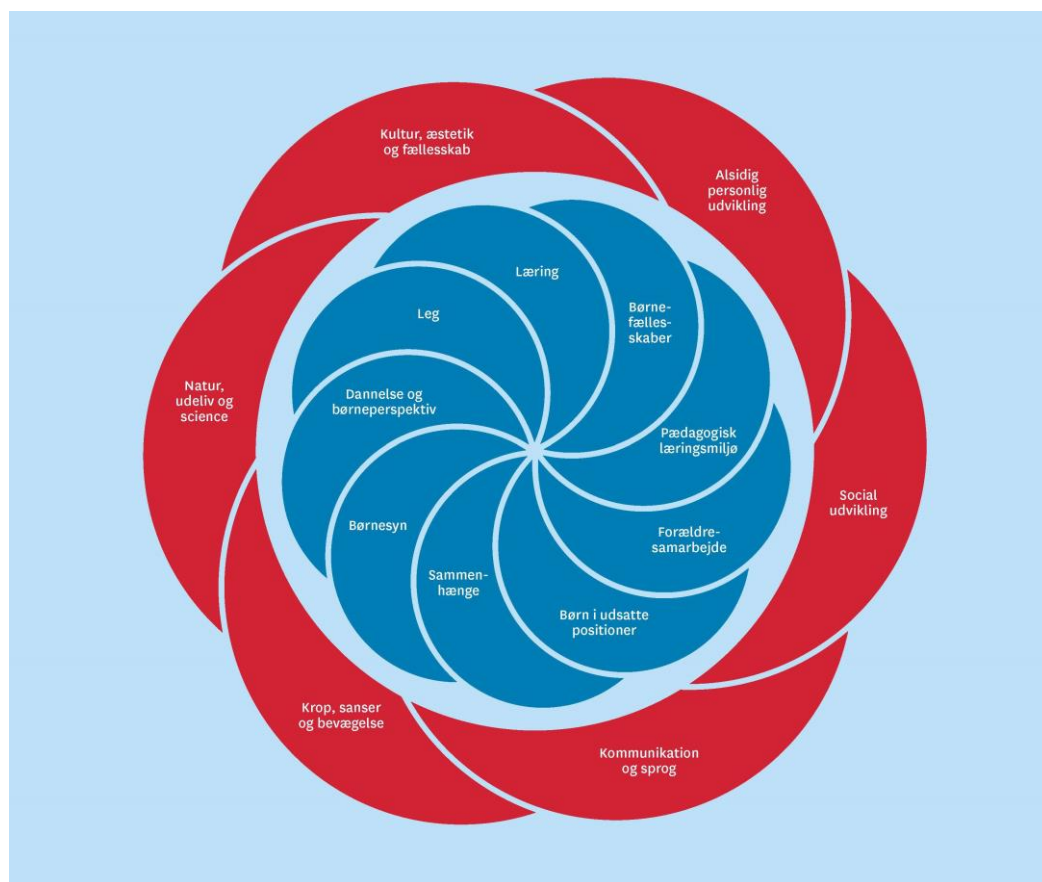

LÆREPLANER

1. Indledning

Vi vil arbejde med de pædagogiske læreplaner ud fra følgende holdning:

At de skal bruges til at sikre barnets ret til at vokse op i et miljø, hvor barndommen har en værdi i sig selv, hvor den ikke kun er en forberedelse til skolen; men er begyndelsen i »Livets skole«. Og i den skole skal hver alder respekteres i forhold til, hvad der er sundt for barnet, og hvad barnet kan kapere og præstere.

Vi ser begrebet »læring« som et begreb, man må forholde sig til ud fra det hele menneske – det fysiske legeme – den følende sjæl – det tænkende menneske.

I Rudolf Steiner-børnehaven arbejder vi med at skabe de rammer, som gør, at barnet ud fra sig, sine evner og de muligheder, det har med sig, får det bedste mulige grundlag til at gribe denne samt de næste 7-årsperioders opgaver. Dog er vi os meget bevidste om ikke at forgrube os på den næste periodes indhold og spændende indhold.

Vores opgave, som vi ser den, er at være med til at forberede barnet således

- at dets interesse og appetit på skolen er skærpet mest muligt.
- at dets evne til indlæring er optimal på den måde, være lyttende og koncentreret.
- at hukommelses-kræfterne er vokset frem i 6–7-årsalderen og kan bruges.
- at barnet hviler så meget i sig selv, at det kan være i centrum på en god måde, være deltagende i undervisningen, og at det også kan lade andre være i fokus.
- at barnet kender sin krop, og
- at det har udviklet en sprogforståelse, som er alderssvarende.

Denne forberedelse vil vi arbejde med på den måde, at vi til stadighed skaber et miljø, hvor barnet, primært gennem den fysiske krop, får mulighed for at tilegne sig disse kvaliteter. Det, der er vigtigt for os, er, at begreberne dannes inde fra barnet selv og ikke ud fra den voksne og ind i barnet via forstandsmæssig tale. Vores opgave er at være dem, der skaber rammerne og mulighederne for, at barnet kan opleve verden – mærke den gennem sine sanser – »gøre verden«.

Når man oplever verden og dens lovmæssigheder ud fra sig selv, lærer man også sig selv at kende og kan blive et mere helstøbt menneske. Barnet har, nøjagtigt ligesom planten, en indbygget plan, som det udvikler sig ud fra. Vi skal blot sørge for at vande, gøde sparsomt, lade solen skinne og sørge for, at jorden, den vokser i, har den rette beskaffenhed. Sørger vi voksne omkring barnet for det, og er barnet ellers normalt, behøver vi ikke at hive planten op af jorden eller åbne den for at kontrollere, om den har det godt. Vi kan have fuld tillid til, at den smukkeste blomst vil vise sig lidt senere på sæsonen. Men som blomsten ikke bliver smukkere og frøsætningen ikke kvalitativt bedre af at afkorte vækstsæsonen, således bliver barnet heller ikke mere udviklet af, at vi hele tiden kontrollerer det eller fordrer evner hos det, som endnu ikke er vågnet. Resultatet med tidligere indskoling er ikke nødvendigvis særlig godt set i et større perspektiv, måske tværtimod. Måske er det netop barnet, som får lov til at udvikle sig stille og roligt, der sætter den kraftigste blomst og har frøene med de bedste fremtidsmuligheder i sig!

2. Barnets alsidige personlighedsudvikling

Barnet i den første 7-årsperiode

Tyngdepunktet for barnets udvikling i den første 7-årsperiode ligger på det fysiske plan. I den anden 7-årsperiode udvikles først og fremmest følelseslivet, og i den tredje er det tænkningens udvikling, som er fremtrædende.

De første år lærer det lille barn med hele sin krop.

Vi karakteriserer barnet ved at sige, at

- det er et efterlignende væsen,
- et sansende væsen og
- et rytmisk væsen

Alt, som foregår i børnehaven, tager udgangspunkt i dette. Igen og igen kan vi iagttage følgende proces.

Det lille barn handler inspireret af omgivelserne.

Handlingen fremkalder oplevelser og følelser i barnet, den bliver evt. gentaget i legen, hvor barnet forbinder sig med den.

Oplevelsen fremkalder begreber i barnet, der forundres og spørger om tingene, og forestillingerne dannes.

Processen for barnet er altså modsat den voksnes, ved at barnet først handler, så føler det for til sidst at tænke over, hvad der sker. For den voksne er processen forhåbentlig modsat: at man først tænker over noget, siden føler man efter, om det er hensigtsmæssigt, hvorefter man handler.

Dette indebærer, at vi ikke forklarer alting for barnet; men lader det selv opleve for at det – ud fra sig selv – danner begreber. Hvis vi f.eks. bager, oplever barnet, hvordan dejen laves af mel, vand og gær, hvordan den hæver, hvordan vi kan forme boller, som bages i ovnen, og til sidst spiser vi dem til vores suppe.

For at imødekomme barnet som viljesvæsen, arbejdes der med følgende hovedpunkter.

Barnet er et efterlignende væsen

Barnet fra 0-7 år lever sig ind i livet gennem efterligning af sine omgivelser. Dels gælder det om at blive et oprejst menneske, dels gælder det sproget, måden at forholde sig til andre mennesker på, måden at gribe og begribe verden på. Barnet efterligner både det fysiske og det sjælelige-åndelige i dets omgivelser. Og hvad, det oplever, præger sig ind i dets konstitution for resten af livet. Det stiller store krav til os som voksne mennesker, at vi hele tiden skal være indstillet på at arbejde med os selv.

Barnet er et sansende væsen

Det lille barn er som ét stort sansorgan, der ikke kan væge sig imod de indtryk, der kommer det i møde. Sansendeindtrykkene træffer barnet og forplanter sig gennem hele organismen, som ringene i vandet, når en sten træffer overfladen. Moderne forskning viser, at hele kroppen fungerer som et sansorgan hos de mindste børn, ikke bare for berøring og varme og kulde; men også for bevægelse, lys og lyd. Jo yngre barnet er, desto stærkere virker indtrykkene. Et lille barn har endnu ingen mulighed for at beskytte sig mod omgivelserne. I løbet af den første 7-årsperiode bygger barnet sit fysiske legeme op i intimt samspil med de sansbare omgivelser. Sansoplevelser og erfaringer påvirker hele den biokemiske og neurologiske balance i kroppen, kirtelfunktioner, hjernens vækst, udformningen af de indre organer osv.

Derfor siger det sig selv, at mængden og kvaliteten af de sansendeindtryk, som barnet modtager, er af den største betydning for dets videre udvikling, fysisk såvel som emotionelt og intellektuelt. Dette er årsagen til, at man i en Rudolf Steiner-børnehave lægger stor vægt på at give børnene varierede sansoplevelser af høj kvalitet. Gennem oplevelser i naturen af de fire elementer, jord –

vand – luft – ild, omgang med naturægte materialer, uld – silke – bomuld – træ – sten – m.m. – og biodynamisk dyrket kost.

Det er også afgørende, at barnet får ro og mulighed for at hengive sig til en oplevelse med den inderlighed, som er karakteristisk for børnehavebarnet uden at blive afbrudt af de voksnes forstandsmæssige forklaringer eller fakta oplysninger. Dette kan let blokere for barnets egen individuelle oplevelse.

Sanserne bliver næret og stimuleret gennem udformningen af det fysiske miljø i børnehaven, de daglige praktiske og kunstneriske gøremål, tilrettelagte muligheder for børnenes leg og ikke mindst i tilknytning til forberedelserne og fejringen af årstidsfesterne.

Barnet er et rytmisk væsen

Børnehaven har en fast daglig rytme, en fast ugentlig rytme og en fast tilbagevendende årsrytme. Dette gør barnets hverdag genkendelig og skaber ro og tryghed.

Rytme er et bærende princip, som indgår i alle livsprocesser. En rytme indebærer altid en balanceret vekslen mellem to modsatte kvaliteter i et menneske, som gentager sig over tid. Barnet er selv et rytmisk væsen, hvor hvile veksler med aktivitet, søvn med vågen tilstand, indånding med udånding, spisning med fordøjelse osv. Også sjæleligt-psykologisk lever barnet rytmisk.

Et sundt barn veksler helt naturligt mellem at søge ud i verden i udforskende handlinger og trække sig tilbage for at »fordøje« og integrere oplevelser og indtryk.

Dagen i børnehaven er planlagt med hensyn til en rytmisk vekslen mellem udadrettede aktiviteter, f.eks. fri leg, skovtur og mere indadrettede som eventyrstunden, måltidet, sanglegen, malestunden og eurytmien, hvor barnet tager imod impulsen fra de voksne.

Også ugen og året har sine rytmer.

Inden barnet starter hos os:

Inden et barn skal starte hos os bliver forældrene inviteret til en intro samtale, ved denne samtale hører vi om barnet, taler om deres udvikling og hvor der kan være udfordringer for barnet, vi taler også om hvordan indkøring kommer til at foregå. Vi fortæller dem, at inden barnet starter hos os, bliver der fortalt om det nye barn til vores konference. Når så barnet starter, kender alle de ansatte lidt til barnet og kan allerede på et tidligt tidspunkt støtte op om barnet.

Børn i udsatte positioner:

Der er mange ting der kan have betydning for, at et barn kan bringes ud af sin balance. Det kan være sygdom eller dødsfald i familien, en skilsmisse, forældre der rejser meget, særlig sårbarhed, at barnet får en søskende, at barnet bliver passet meget af andre, omsorgssvigt m.m., det kan også være, det er børn, der enten har et fysisk/psykisk funktionsnedsættelse eller børn, der på den ene eller anden måde befinder sig uden for fællesskabet, eller har udfordringer i det sproglige,

Vi har her følgende planer med dem:

Situationen kræver dyb forståelse og respekt.

Her laver vi en ekstra handleplan hurtigt for barnet, så hurtigt som muligt. Hver 14. dag har vi konference og her bliver udfordringen taget op i plenum. Vi har inden da iagttaget barnets leg, barnets udfordringer og barnets kontakt til de andre børn og personale, efter en udførlig beskrivelse af barnet, har vi følgende redskaber vi bruger: Vi deler typisk børnegruppen op så det udsatte barn har en mindre legegruppe at forholde sig til, vi hjælper dem til at komme ind i en leg med passende udfordringer for dem med positive forventninger "kom og se", ved at f.eks. at starte en leg op, som de er interesseret i og når legen kører godt, trækker vi os lidt tilbage og observerer om legen har en god klang. Vi kan også vælge at lave en fælles aktivitet så de i fællesskab skal løse en opgave eller lave en sysle aktivitet de ønsker, ofte vil de gerne selv lege videre sammen bagefter. Vi giver dem nemme opgaver så de føler sig betydningsfulde, det kan være at hjælpe med at dække bord eller andre praktiske daglige gøremål som styrker deres opfattelse at det er noget godt og vigtigt jeg har været med til i dag. Vi laver engagerede legemiljøer med en voksen i fysisk nærhed.

Vi evaluerer det vi har lavet som handleplan løbende og ved næste konference evaluerer vi samlet, og hvis nødvendigt, bliver der justeret i handleplanen igen.

At sige godmorgen i øjenhøjde og give hånd:

Hver morgen møder vi barnet i øjenhøjde og siger godmorgen med hånden til barnet (hvis barnet vil) og forælderen, i dette møde føler barnet sig set og barnet har også en oplevelse af at der er en god relation mellem deres forældre og os, det giver barnet en god tryghed og er så klar til at sige farvel med forventning om at det bliver en god dag, ved det lille menneske møde kan vi også se at der måske har været en lidt dårlig morgen, typisk spørger vi så barnet om de vil være med til at hjælpe i køkkenet med at skrælle gulerødder eller andet. Barnet er så med i det og får derved lidt afstand fra deres hjemme oplevelse, efter lidt tid er de så klar til at gå ud og lege, de har forarbejdet den hændelse og er så klar til leg.

Børn med motoriske udfordringer:

Hvis det er det motoriske der er udfordringen, opmuntre vi dem til at blive udfordret, og vi står lige ved siden af til at støtte op hvis det er nødvendigt, til dem med motoriske udfordringer har vi også tilknyttet en sansemotorikvejleder, det er et tilbud som forældrene kan få, så vi ved fælles hjælp støtter op om de motoriske udfordringer. Der bliver udarbejdet en handleplan som forældre får til opgave at gøre derhjemme og vi i institutionen også arbejder med. Vi rådgiver forældre til f.eks. ikke at bære dem ind dagligt om morgenen, at de kikker på hvor meget bevægelse de har derhjemme, at de tumler med dem eller bare leger lidt mere med barnet.

Børne interview:

Vi har Børne interview og små samtaler med børnene igennem dagen.

Vi lytter til børnenes ønsker og ideer, og reflektere over hvad de nogle gange siger mellem linjerne. Vi laver en handleplan på de ønsker børnene har.

Vi tager voksenansvar og har overblik, øver os hele tiden at have et helikopterperspektiv.

Vi vælger at opdele haven, hvis det er det der er ønsket og laver små konstellationer dvs. børn i alle aldre eller grupper med alderssvarende.

Der er også løbende ændringer i det fysiske legerum, som bliver tilpasset den gruppe, der er der lige nu.

Sociale kompetencer og udvikling

Fri leg.

Udvikling

Den frie leg er børnenes egen skabende virksomhed. Den voksne kan »besøge« legene, hvis børnene beder om det, eller hvis man vurderer, at legen går i stå eller udvikler sig i negativ retning. I den frie leg tager barnet hele sit væsen i brug. I spillet med de andre børn erfarer barnet på et ubevidst plan sin viljes muligheder og begrænsninger. Emotionelt repræsenterer den frie leg et område, hvor barnet både kan bearbejde og eksperimentere med sine følelser. Det gælder ikke mindst de følelser, som det enkelte barn af forskellige grunde kan have vanskeligt ved at finde udtryk for i det daglige. Det kan være vrede, angst, sorg, misundelse, omsorg osv. I den frie leg kan disse følelser komme frem og finde deres udtryk. Alt er »som om«, og derfor trygt; men for barnet er det ramme alvor. Oplevelser og erfaringer, som gøres, er bare råmateriale. Skal de forvandles til vækst og udvikling, må barnet gives lejlighed og tid til at fordøje, organisere og integrere dem i sig selv.

I legen sker der også en ubevidst øvelse og udvikling af intellektuelle færdigheder. Al begrebsdannelse foregår ud fra barnets egne førstehåndserfaringer og på barnets præmisser.

Når barnet bliver ældre, udgør den frie leg i stigende grad det sted, hvor barnet øver sine sociale kompetencer i spil med andre børn. Det er balancefeltet mellem egne intentioner og omgivelsernes reaktioner, mellem selvtillid og evnen til at føje sig, at socialiseringsprocessen foregår.

Men hvad skal der til, for at legen opstår?

I vores børnehave vil de voksne hele tiden være i arbejdsprocessor, f.eks. ved at lave mad, bearbejde uld, forberede årstidsfester osv., som børnene kan være med i og gå til og fra, når de vil lege. Dette danner inspirationsmateriale. Den voksne har hele tiden sin bevidsthed ude i børnegruppen, sidder med et håndarbejde; men er hele tiden vågen for stemningen i legene og kan træde til og hjælpe, når der opstår konflikter. Eller er der bare som én, børnene lige kan komme til og få sig en lille snak med, når de har brug for det. Det er vigtigt, at den voksne er sig sin rolle bevidst: at være vågen over for børnenes signaler; men samtidig holde sig tilbage og ikke falde for fristelsen til at aktivere, forklare eller på anden måde bryde den magi, som barnet skaber sin leg ud fra.

Legetøjet består af naturmaterialer som uld, bomuldsstof, silke, sten, træstykker, muslingskaller; alt sammen ting, som giver sansoplevelser; men som så lidt som muligt er udformede. Det aktiverer barnets egen fantasi og de kræfter, som skal bruges for at lægge det til, som mangler, forvandles siden til evnen til at tænke logisk.

4. kommunikation og Sprog

Det er en del af Steiner-pædagogikken at arbejde bevidst med sproget gennem eventyrfortælling, sangleg og i eurytmien (=skøn bevægelse eller synliggjort sprog).

Barnet lærer sproget ved efterligning, og det grundlægger denne evne i de første syv år.

Den voksnes rolle som forbillede for barnet er helt centralt i vores pædagogik, og vi stræber efter at være omhyggelige med vores sprog i samtale med både børn og voksne.

I Alfehaven fortæller vi eventyr hver dag. Den voksne har lært eventyret udenad og fortæller det med de oprindelige ord, en del mærkelige og gammeldags; men vi fortæller samme eventyr en uge ad gangen, så børnene efterhånden bliver bekendte med de nye ordbilleder. Det vækker deres nysgerrighed for ord. En gang imellem er det de store børn, som efter at have fået fortalt i en uge selv fortæller for de mindre børn. Enkelte eventyr dramatiserer vi, så at børnene agerer, mens den voksne fortæller, f.eks. eventyret om Hans og de 12 måneder eller eventyret om Karsten Kastanje. En del årstidseventyr er tilbagevendende, så at børnene efterhånden genkender dem.

For de mindste børn fortæller vi remseeventyr, som ofte har ordlege og remser, som vækker barnets interesse for sproget. Remseeventyret bliver spillet som dukkespil, fordi de små børn endnu ikke er i stand til indre billeddannelse. Den evne vågner i 4½-5-årsalderen, og da er barnet modent til at høre folkeeventyr, f.eks. Rumleskaft, Mor Hulda, Sølvdalerne m.fl.

Også i den daglige sangleg kommer barnet i kontakt med sproget. Sangenes indhold følger årstiden. Rim og remser fortæller om alt mellem himmel og jord.

En gang om ugen kommer en eurytmist og laver eurytmi med børnene. Eurytmien bidrager til barnets sprogindelevelse gennem remser og små fortællinger ledsaget af bevægelser til vokaler og konsonanter.

De voksne forsøger at tale tydeligt og klart til barnet, og når et barn bruger ordene forkert, korrigeres det på en nænsom måde, f.eks. »Jeg flyvede over til England« rettes med »Nå du fløj helt derover«. Derved hører barnet ordet brugt rigtigt uden at føle sig irettesat. Forskellige børn bruger forskellig tid til at tilegne sig sproget. Hvis vi mærker, at et barn af en eller anden grund har det svært sprogligt, f.eks. stammer, kan vi henvise til enten en talepædagog eller en sprogformer.

5. Krop, sanser og bevægelse

Hvis man betragter et lille barn, ser man snart, at dets natur er at være i bevægelse, fordi det udforsker og prøver sig frem. Derfor er det vigtigt at tilbyde børnene et miljø, hvor de opmuntres til at bevæge sig. I Alfehaven har vi en dejlig gammel have med frugttræer, som er meget klatrevenlige, og som børnene er meget glade for at udforske. De små børn kan endnu ikke nå op og må vokse videre, indtil de en dag pludselig kan nå op, og så er der ingen grænser for deres stolthed og glæde. I haven og i skoven, som vi besøger en gang om ugen, er der rige muligheder til de store bevægelser: at løbe springe, hoppe balancere, klatre m.m. Fra den nyeste forskning dokumenteres det også, hvorledes hjernen udvikles ved motorisk aktivitet.

Men også indenfor i børnehaven er lokalet indrettet således, at børnene i deres lege kan udfolde sig motorisk. De må gerne bruge inventaret til at bygge med, sætte stolene op på bordene, lægge bomuldsstoffer på og krybe under o.s.v.

I sanglegen øver vi finmotorikken ved forskellige små fingerremser og rim, ligesom vi jo bevæger os rundt i kredsen, når vi synger og leger.

Også i eurytmien øver vi bevægelse. Eurytmiens bevægelser er knyttet til sproget: hver bogstavlyd har sin karakteristiske klang og kraft og har ud fra det fået sin specielle bevægelse. Eurytmisten forsøger at skabe levende billeder og appellerer til barnets bevægelsestrang og efterligningsevne. Der arbejdes med rytmer og kvaliteter som stor-lille, tung-let, sammentrækning-udvidelse osv.

Den årlige bondegårdstur giver også udfoldelsesmuligheder for andre fysiske aktiviteter som at hoppe ned i høet, at prøve at ride på en gris, at høste korn og binde neg m.m.

Ud over at bevægelsen er sund for kroppen, er også det vi spiser af stor betydning. I Alfehaven lægger vi stor vægt på at give børnene den mest fuldværdige kost fremstillet af biodynamiske råvarer. Det, at vi bygger vores pædagogik op på rytmer, dvs. en daglig, ugentlig og årlig, er sundhedsfremmende for barnet.

6. Naturen, udeliv og science

Alf haven er beliggende ude på landet med en tilhørende stor have. Det giver fine muligheder for at opleve naturen hver dag. De forskellige årstider i haven byder børnene på forskellige oplevelser, træerne står der jo altid og er gode at klatre i sommer som vinter. De fire elementer: jord, vand, luft og ild, får børnene erfaringer med og oplever. Hver mandag laver vi bål, som vi koger vores grøntsagssuppe over. De store børn er med til at bygge bålet op. Og siden tager vi ofte knive frem for at snitte i træ. At lære sig at håndtere en kniv, at sidde rigtigt og siden øve sig på at snitte er meget populært hos både drenge og piger og udvikler finmotorikken. Om foråret, sommeren og efteråret kan man løbe i vinden, flyve med drager, bygge huler under træerne, grave huller eller slotte i sandet, finde dyr under stenene, måske frøer, som man kan kigge på og fascineres af. En gang om ugen tager vi toget et par stationer til en skov, hvor vi vandrer ad en sti til »vores« sted, hvor vi spiser vores madpakke, hvorefter skoven med alle dens muligheder og gemmesteder er udgangspunktet for opdagelser, udforskning og leg. Vi har bl.a. svampebøger med og vi bruger appen Shroomi som børnene er med til at gå rundt med. Med den App kan de med det samme få at vide hvilken svamp barnet har fundet i skovbunden og så slår vi op i bogen efterfølgende og læser omkring den, og så tæller vi hvor mange forskellige svampe vi har fundet den dag.

Vi lader børnene opleve fænomener, forklarer ikke for dem, da vi mener, at det er vigtigt, at barnet ud fra sig selv tilegner sig naturens lovmæssigheder og fænomener gennem at sanse og opleve dem på egen krop og derved komme frem til en »barnlig« erkendelse af sammenhængene. Den naturvidenskabelige side af naturen kan de sagtens tilegne sig i en senere livsalder. Den blokerer blot barnets fantasi. Barnets egne oplevelser danner et godt grundlag for senere i skoletiden at nå frem til en bevidst erkendelse gennem naturvidenskaben.

Vi har også en sansepose der er fyldt med forskellige ting i forskellig vægt og rumfang, her skal børnene stikke deres hånd ned i posen og gætte hvad det er, ved at beskrive om den er rund, firkantet, aflang er den hård, blød, rug eller glat osv.

Eller en leg efter spisninger: Gæt et dyr, her skal et barn tænke på et dyr og de andre skal så gætte ved at spørge ind til om det f.eks. har 4 ben, pels osv.

7. Kulturelle udtryksformer, æstetik og fællesskab.

I Alfehaven er forskellige kulturelle udtryksformer en del af hverdagen.

Børnene indleder dagen med at tegne, hvorved de giver os vidnesbyrd om, hvor de befinder sig i deres udvikling. De lærer sig at bruge farverne, at blande og benævne dem. En gang om ugen lader vi dem male på vådt papir med akvarelfarver, som regel en eller to farver ad gangen. Det våde papir gør, at farven flyder ud, og barnet får en oplevelse af en farve ad gangen. og lærer sig efterhånden at holde rigtigt på penslen, blande farven og glædes over sit billede.

Dagligt samles vi i kredsen til en stunds sanglege ofte med forskellige roller, som børnene skiftes til at være ved hjælp af en rekvisit f.eks. et forklæde, en nissehue, et sværd m.m. Rim og remser indgår i sanglegstunden. Sanglegene indeholder ofte årstidens sange og er en del af forberedelserne til en årstidsfest. På denne måde videreføres kulturarven i sange, rim og remser.

Eurytmien er speciel for Rudolf Steiner-børnehaverne. Eurytmi er et græsk ord, der betyder skøn bevægelse. En gang om ugen kommer en eurytmist og har eurytmi med børnene. Vi arbejder med rytmer og forskellige kvaliteter, som stor-lille, give-tage og sammentrækning-udvidelse..

Dukkespil bruger vi ofte, når vi fortæller eventyr. Vi bygger scenen op på et lille bord ved hjælp af silkestof, træstykker, sten, krystaller, blade eller kogler og små dukker, som flyttes rundt, medens eventyret fortælles. De store børn bliver ofte vældigt dygtige til selv at spille, sådan som de har set de voksne gøre, eller til at improvisere små historier.

Årstidsfesterne er tilbagevendende punkter i årsforløbet, hvor vi fejrer blandt andet høsten med en fest. Forinden har vi bundet høstkranse og neg, tærsket og malet korn, bagt brød deraf, kærnet smør og lært os høstsangene, så vi udklædte som høstfolk kan byde forældrene til at være med til vores fest. En helt anden fest er fugletræsfesten den 6. december, hvor hvert barn bringer noget med hjemmefra til fuglene, og hvor vi hænger de medbragte »gaver«, d.v.s. neg, æbler, fuglekugler, kokosnødder med fedt m.v. op i et udvalgt fugletræ, mens vi synger fuglesange.